

Wuisto - Patsas

Suomesa

ALEXANDERZE I:selle

Keisarille

ja

Suurelle Ruhtinaalle.

Waldiaalda wataiselda
Wenäjätä warjellaan,
Ruhtinaalda rauhaiselda
Suomen maata suojellaan;
milloin wiisas miehen työllä
waaran allot alendaa,
milloin, vielä miekka wyöllä,
rauhan jälle rakendaa.

Ättilingen af Peters stam,
 stödjande på lanssen,
 krönt med lagerkransen,
 freds oliven räckte fram.

Moni mies on mielen kautta,
 tuulis-päisä tilaisuuden
 ollut aiwan oivallinen,
 ollut onnen johdattaisä
 jalo miehuuden menoisä.
 Mutta koska Keisarimme
 runsahambi Ruhtinoita
 nosti päansä Pietarisä,
 ollen onnen johdattaja
 itse järjellä jalolla, —
 nosti päansä paistawaisen
 rauha riemuinen kädesä,
 rauta toisessa teräinen,
 kohta niin kuin kotka-lindu
 kofewainen korkealle
 jätti kaiikki jälkehensä;
 sillä siivet siwuillansa,
 kansat kaiikki Wenäjäsä,
 jännissänsä jäykistyiwät.
 Miehät muinen mainioiset,
 kirkkahina kiitoksesta,

Lopettivat loistehensa
 Aleksanderin ajoilla,
 niin kuin luonnon liikkuesä
 tähtein walo taiwahalla
 päivän koitossa katoopi.
 Miesten mies ja suurten suuri
 ombi Baldias wakainen,
 jolla järki johtawainen
 tahdon tainwutti hywäksi;
 Eipä koskaan elämässä
 arwohonsa pysty aika
 muisto-merkit murtawainen,
 pysty aika, koske kieli
 kateuden kalwawaisen.

Eikä runsas Ruhtinaamme,
 suurin suurtingin seasä,
 mainittawa ombi maassa,
 eikä kestä kiwisetkän,
 rantaisellän rakennukset
 kumppantina kunniansa,
 suotakon nyt Suomalaisen
 saawan tulkita sanoilla,
 waroillakin waillisilla
 mitä mieli waikuttaapi
 muisto-patsasta mukailten.

Se on suotu Suomen maalle
 kunnialti kuuluisaksi,
 että elo Esimiehen,

wartiamme walwowaisen
 wirinnyt on wirran luona,
 Newan nesteisen lähellä,
 ilman alla Ingerissä,
 kusfa kansa kaswaneena,
 meille hyvä heimoilainen,
 vielä wietääpi ikäänsä.
 Näin on suku suomalainen
 saanut oudosta omaisen,
 weljeksensä Wenäläisen
 kautta kallihin isämme,
 jonga säännöt säilyttävät
 muiston hänen menoistansa
 Suomen lapsilla lewossa.
 Miehen mieli, toimi, taito,
 woima, wainot woittawainen
 ynnä hänen ylensiwät
 kunniansa tukkulalle.
 Wiisaus on wiipywäinen
 Wenäläisten Waldiaalla,
 joka joukon onnen tähden
 wälähytti wäkewästi
 miekkahansa merkkillistä,
 etsi rauhaa raudan kautta,
 jot' ei suotu suosiolla.
 Mieli tunsi onnen tuulet,
 mielka meloi waaran meret
 sodan pauhinan pakeilla.

Waiwutetut Walbakunnat
 heräsiwät huolestansa,
 muisto wanhan wapauden
 jälle jalosti ylenäsi
 heille uuden toiwon tähden,
 koska ehti ensimmäinen
 Aleksanderi awuksi
 niin kuin isä ihmishyden,
 suoja sorretun sukumme.

Itse poika Ilmarisen,
 Napoleon nimeldänsä,
 joka kullki kuuliasta
 korkeimmaksi käskiäksi,
 jonga koulu-kumppanina
 omi sota opin käynyt
 synnyttämään sangaria,
 joka woitti Walbakunnat,
 sulki wirrat, särki linnat,
 muurit kowat murennellen
 rouhi kaitki rohkeasti, —
 itse poika Ilmarisen,
 koto-perin Korsikasta,
 tullen kohden turmelusta
 wasta peljästyti pahasti,
 koska sulki suojelina
 hänen wainonsa wihaisen.
 Armas Aleksanderimme
 tuli tuskassa awuksi,

iski tulda tullessansa
 walistellen Baldioita,
 jotka luulit lujan miehen,
 Bonapartin paisuneena,
 kuuluisana kunniasa
 warsin woittamattomaksi,
 jonka järki jähtymätä
 leimahteli leweälle
 niin kuin walkean wahingo,
 tuli palo tuulen alla.
 Urmas Aleksanderimme,
 rauhoittaja Ruhtinasten,
 alammaisten auttajana,
 osottaisa onnen tietä
 sydämissä särjetyissä
 toiwon hukatun herätti,
 koska itse kotonansa
 kautta kovan kohtauksen
 waati woiton puolellensa,
 tuotti lewon, lohdutuksen
 Wenäjälle werisenä
 waarahan jo waipumassa;
 oli suuri onnessansa,
 wasta suurin wahingossa,
 niin kuin auringo alennen
 suurin ombi silmissämme.
 Eipä waiwu miehen mieli
 waaroissansa, waiwoissansa,

kulu kuldakan tulesa ;
 waan hän kilwen kiildawäisen,
 koetelduna kowasti,
 käänsi käsi-warrellensa,
 kulki kunniaan ylemmä.

Itse ilma taiwahalla,
 warhain tullut tuima talwi
 kiwasteli kiirehesti
 kowin kohden wihollista.
 Boitto luopui kitoستانsa
 Muskowassa murretuksa,
 koska ylen ynseäksi
 tuli toweri tawoissa,
 sotti suotta ihmishyhtä,
 hylki yhteisen hywynden.
 Luonnon woiman waukuttaisssa
 elementti erhettynyt
 pohjan waiheilda wiluisen,
 otawaisen olka-päildä,
 kangistutti kamalasti
 onnen siivet oiwalliset,
 että jäiwät jäätäneinä
 joukot lujatkin lumelle ;
 halla woiman häwitteli
 niin kuin wilu wiljan maasta,
 että miehen merkillisen
 pako pandihin osaksi ;

Kiire tuli tuskallinen
 teräksen ja talven kautta,
 Eipä ehdi ajatuskan
 armeijamme askeleille
 voitton teillä werillä
 ajettaisfa angarasti
 rajoillensa rauhatonda.
 Sanomat, ne siipi-seljät,
 sanan saattajat pikaiset,
 aina ennen ajatusta
 tuovat toivon todistukset
 warahin jo wastahamme,
 ilmoitellen ihmishyden
 mainioita mandereella,
 joit' ei ole kowa kuullut,
 eikä silmä ennen nähnyt
 alla kuun ja auringomme.
 Jos ei koske miekan kärki,
 pysty rauta paljastettu,
 taikka nuoli tulifembi,
 viimein koski wiisas neuwo,
 joka ehti edemmäksi.
 Onni kirkas ostettuna
 kansan kalliilla werellä
 kateuden karsahamman
 silmät hämmensi häväisten,
 teräs kowa, teroitettu,
 kuin ei huolitettu hyvästä,

rangaisnut on raateliat
 tosin turjalla tavalla,
 tehnyt rauhan rakkahasti
 rintaluissa jo lujaingin.

Benäjä on wiisahasti
 säilytetty surman alda;
 rakas Suuri Ruhtinaamme
 vastusteli waino-miestä,
 siepaten nyt sota-nuolen
 pojes omasta powesta
 wiskasi sen wika-päälle
 wasten rindaa wihollisen
 tulistettuna takaisin,
 ajoi sodan angaramman,
 weren himojan wihaisen,
 rauhattoman rajoildansa,
 syösten surman sortajalle
 woitti vielä woittajain,
 wuoroin wieraana waelsi;
 kaupungille kaukaiselle
 näytti koston — — kostamata,
 andoi armon Parisille.
 Sitte istutti isämme,
 arwossansa awarassa
 fikastettu kunnialla,
 rauhan siemenen suloisin.
 Rauhan paiste Parisista

lewiääpi lembeästi
 yli koko ymbäristön,
 niin kuin kaikki kauhistukset,
 sodan, surman kekäleetkin
 siellä kaaos singoilivat.

Itse isä omaisille
 vudoillekin oli turwa,
 pohjan wartia wakainen,
 jonga nimi joka aika
 ombi loiste lohdutuksen,
 jonga kautta moni kansa,
 masennettu martahaksi,
 päästi itsensä ikeestä,
 olat painetut ojensi,
 niin kuin wesa wääristynyt,
 lumen alda autettuna,
 öksinensa oikeneepi.

Tuskillalla on tunnettuna,
 hawaittuna tila halpa
 olla toisen onnen porras,
 astin-lauta arwotoina,
 olla wailla wayautta,
 ilman onnea omaista;
 fillä sibe ombi kurja,
 kowa kahle kullattukin,
 järjen häijymbi häwäistys.

Ohkä elämän merellä

onnen purje oivallinen
 oli kästian kädessä,
 seuras' tahdon tarkoitusta
 vaaran tuiman tuulis-päissä,
 että tuli täytetyksi
 mahdotongin maailmassa,
 hyvä, kallis Kaittamme
 armelias oli aina
 munkalaitengin majoissa;
 tahtoi jälle taitavasti
 lepytellä orpo-lapset,
 leskein mielet lohdutella;
 mielistytti waino-miehet
 yhteyden ystäviksi;
 wahvistunut waiwoisfakin
 viimein woiton Ruhtinaasta
 nousi rauhan Ruhtinaaksi,
 auttajaksi arwohonsa
 wainon alla waipuneita.
 Rauhan siemen siunattawa
 ombi onnen kaswawaisen
 kyndöksen kylwettynä
 menestykseksi menoille.
 Isä, suuri suojelia,
 hädät ombi häwittänyt,
 lopettanut julmat juonet,
 saanut sammumaan sodangin,
 joka kaupungit kufisti,

liifutteli linnain muurit,
 nurjin käänsi nurkka-kiivet,
 ryösti, riisti riivattuna
 maasta kaiken makeuden,
 poltti majat mandereella,
 pellot walatti werellä.

Näin on nähty kungin kansan,
 wiatoina witsan alla,
 kylwelewän kyhneleitä.

Wielä maa on märkä meillä
 äitein, leskein, orpo-lasten
 pienden itkun-pisareista;
 paljon pellot punertawat,
 hikoilewat hirmuifesti
 wiljeliäinsä werestä,
 joissa laiho lainehtiwä
 muinen hywin hedelmöitsi,
 riensä ruokaisen ravinnon.

Mutta murhe muutettihin
 itkun perästä iloksi:

Armas Aleksanderimme
 teettänyt on teräwämmät
 murha-raudat murrettuina,
 taitettuina tandereella
 auran kynsiksi kylissä.

So on jalo johdattaja
 toiwon taiwahan awannut.

Wiisas, wahwa wartiamme
 waiwuttanut ombi wainon,
 tehnyt tyhjäksi tylyisen,
 wäärän oman woiton pyynnön,
 joka tunnon turmeleepi,
 joka waikuttaa wahingon.

Wiisas wahwa wartiamme
 syöksi kohden syngeyttä
 juonet paisuneen pahunden,
 tuotti meille menestyksen
 surman surkean sialle.

Wiisas, wahwa wartiamme,
 karkoitellen kauhistukset,
 poisti sodan sortawaisen,
 sulki wanhat weri-wirrat,
 rauhan riemuisen rakensi.

Koska rauhan raendanut,
 warustanut waldakunnat
 oli isä ihmisyhden,
 kansakunnat kaikkialla
 yhdistänyt ystäwiksi,
 koki taiten kotonansa
 elon keinot enennellä
 aina suojaassa sowingon,
 jossa kaikki kukoistui,
 wakkeneepi walistustin,
 epä-luulon paksum pilwet

kallistuvat, kukiistuvat,
hajoilevat, harvenevat,
wähenevät niin kuin warjot
aina aamun aljettaisssa,
päiwän päästesä ylemmä;
sulloisessa suosiossa
ilot, riemut ilmestyyvät
waiwan woiteeksi elosssa,
fiinankset sadan kansan
owat osa rauhoittajan,
pifättyvät päänsä päälle,
ales lastewat laelle.

Paulu Rauhan Ruhtinaasta.

Sota särki sortawainen
 ilon aiwan ihanan,
 Waldiaamme woittawainen
 päätti päiwät kapinan.

Rostettuina kaikki kainot
 pakeniivat peljäten,
 willitykset, vihat, wainot
 hämmendyiwät häwiten.

Itse isä ylimmäinen
 poisti waaran waikcan,
 suojelii säälwäinen
 tuotti tunnon huokean.

Wartiamme walwowainen
 surman ombi surmannut,
 lewon jalan jatkawainen
 arwon oiwan ansainnut.

Jos ei rauha joka erä
 aikansa auttanut,
 rajusti on raudan terä
 woimat wäärät woittanut.

